

Αριθμ. Πρωτ.: 31951

Αθήνα, 27 Δεκεμβρίου 2017

Π Ρ Ο Σ

Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών
κ. Χρήστο Σπίρτζη

ΚΟΙΝ.: 1. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Γραφείο Προέδρου

2. Πρόεδρο και Μέλη ΣΔΕ/Τμ. Κατ.

ΘΕΜΑ: Εργοληπτικό επάγγελμα και προβλέψεις Ν.4412/2016 καθώς και πρότυπων τευχών διακηρύξεων ανοιχτής διαδικασίας για την σύναψη ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων έργου άνω και κάτω των ορίων.

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Με ιδιαίτερη έκπληξη και έντονη ανησυχία τα Μέλη του Συνδέσμου μας και ο εργοληπτικός κλάδος εν γένει παρατηρεί την, με ταχείς ρυθμούς, πλήρη αποδόμησή του, η οποία ξεκίνησε με την θέσπιση του Ν.4412/2016.

Δυστυχώς και παρά τις εντός του Κοινοβουλίου διαβεβαιώσεις σας περί συνέχισης ύπαρξης και λειτουργίας ενός Μητρώου Εγγραφής και Κατάταξης των Εργοληπτικών Επιχειρήσεων με βασικά χαρακτηριστικά όμοια με αυτά του σημερινού ΜΕΕΠ καθημερινά διαπιστώνουμε ότι:

- οι νομοθετικές παρεμβάσεις της κυβέρνησης (π.χ. άρθρα 118 και 119 του Ν.4472/2017)
- οι αυθαίρετες ερμηνείες των προβλέψεων του άρθρου 75 του Ν.4412/16 ορισμένων Αναθετουσών Αρχών
- οι συχνές αλλοιώσεις του χαρακτήρα των δημοσίων συμβάσεων από ορισμένες Αναθέτουσες Αρχές οι οποίες αντί να δημοπρατούν σύμφωνα με τις προβλέψεις του άρθρου 2, του Ν.4412/2016, επιλέγουν να δημοπρατούν είτε ως προμήθεια είτε ως υπηρεσία ώστε να αποφεύγουν το υποχρεωτικώς εφαρμοζόμενο πρότυπο τεύχος διακήρυξης σύμβασης έργων αλλά και
- οι διατυπώσεις της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων που περιλαμβάνονται στην τελευταία έκδοση των προτύπων τευχών διακηρύξεων ανοιχτής διαδικασίας για την σύναψη ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων έργου άνω και κάτω των ορίων του Ν.4412/2016

συρρικνώνουν τον λόγο ύπαρξης ενός Μητρώου Εργοληπτικών Επιχειρήσεων, το οποίο και καταργούν στην πράξη.

Ειδικότερα, ο Σύνδεσμός μας έχει εντοπίσει και έχει κοινοποιήσει στο Υπουργείο σας σειρά έγγραφων παρεμβάσεων προς Αναθέτουσες Αρχές, οι οποίες εντελώς αυθαίρετα προσθέτουν μεγάλο αριθμό πρόσθετων, προαπαιτούμενων συμμετοχής (που δεν αιτιολογούνται από τα ειδικά χαρακτηριστικά των έργων) επιπλέον της βεβαίωσης

Φειδίου 14-16 Αθήνα 106 78 / 14-16 Feidiou str. 106 78 Athens Greece
T +30 210 3301814/5 T +30 210 3836503 F +30 210 3824540 E info@sate.gr
www.sate.gr

εγγραφής στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων, με αποτέλεσμα την δραστική μείωση των εν δυνάμει συμμετεχόντων στους σχετικούς διαγωνισμούς.

Κατά την άποψη του Συνδέσμου μας, η προσθήκη των επιπλέον αυτών όρων δεν είναι σύννομη και το αποτέλεσμά της είναι η καταστρατήγηση της υποχρεωτικής έννοιας του ΜΕΕΠ, εξέλιξη που εσείς μπορείτε να αντιληφθείτε την σημασία της.

Σχετικά επισυνάπτουμε γνωμοδότηση του νομικού μας συμβούλου στην οποία εκτίθενται διεξοδικά τα σχετικά με τα κριτήρια χρηματοοικονομικής επάρκειας και τεχνικής ικανότητας και της προσθήκης ειδικών όρων στις διακηρύξεις υπό το καθεστώς του Ν. 4412/2016 ενώ συμπεραίνεται ότι σε όλες τις σχετικές περιπτώσεις έργων θα έπρεπε να προηγείται δική σας θετική απόφαση ως Υπουργού Υποδομών κατόπιν εισήγησης του Συμβουλίου Δημοσίων Έργων του ΥΠ.Υ.ΜΕ.ΔΙ.

Επιπρόσθετα σημειώνουμε ένα ακόμη ανησυχητικό φαινόμενο κατά τις δημοπρασίες των τελευταίων μηνών, το οποίο αφορά στην μη σύννομη επιλογή ορισμένων Αναθέτουσών Αρχών να εκφεύγουν των ρητών προβλέψεων του άρθρου 2 του Ν.4412/2016 όπου με σαφήνεια οριοθετούνται οι ορισμοί του έργου, της υπηρεσίας και της προμήθειας. Την πρωτοβουλία σας να περιλάβετε στον Ν.4412/2016 το εν λόγω αποσαφηνιστικό άρθρο είχαμε επικροτήσει ως Σύνδεσμος κατά την συζήτηση του νομοσχεδίου στο Ελληνικό Κοινοβούλιο, ωστόσο στην πράξη όταν οι Αναθέτουσες Αρχές έχουν προεπιλέξει να περιορίσουν τον εν δυνάμει ανταγωνισμό της διαγωνιστικής διαδικασίας αντί να δημοπρατούν ορθώς ως σύμβαση έργου τελικώς δημοπρατούν παρανόμως είτε ως σύμβαση υπηρεσιών είτε ως σύμβαση προμήθειας, ώστε να αποφεύγουν την χρήση του υποχρεωτικώς εφαρμοζόμενου πρότυπου τεύχους διακήρυξης και να ενσωματώνουν στο τεύχος της διακήρυξης άκρως περιοριστικές, συνήθως φωτογραφικές διατάξεις που δεν αιτιολογούνται από την φύση των υπό δημοπράτηση συμβάσεων με προφανή στόχευση την καθοδήγηση του αποτελέσματος της δημοπρασίας, γεγονός που αντιστρατεύεται και τις ανάλογες διατάξεις του ενωσιακού δικαίου περί αναθέσεως συναφών συμβάσεων, αλλά και τις γενικές αρχές της προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού της ισότιμης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και της απαγόρευσης των διακρίσεων σε βάρος των οικονομικών φορέων.

Πέραν των ανωτέρω έντονο προβληματισμό έχει προκαλέσει στα Μέλη του Συνδέσμου μας η επιλογή της ΕΑΑΔΗΣΥ να περιλάβει στην τελευταία έκδοση των προτύπων τευχών διακήρυξεων ανοιχτής διαδικασίας για την σύναψη ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων έργου άνω και κάτω των ορίων του Ν.4412/2016, (τα οποία εξ' όσων γνωρίζουμε μέχρι και σήμερα δεν έχουν δημοσιευθεί σε ΦΕΚ), τις υποσημειώσεις 70 – 72, με τις οποίες προτρέπει τις Αναθέτουσες Αρχές να μην καλούν συγκεκριμένες τάξεις / πτυχία του ΜΕΕΠ, να επιβάλουν από μόνες τους απαιτήσεις που να διασφαλίζουν ότι οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν την αναγκαία οικονομική και χρηματοδοτική ικανότητα για την εκτέλεση της σύμβασης, απαιτήσεις, οι οποίες να καθορίζονται περιγραφικά, χωρίς παραπομπή σε τάξεις/πτυχία του ΜΕΕΠ ή βαθμίδες/κατηγορίες του ΜΕΚ κ.ο.κ.

Ασφαλώς γνωρίζετε ότι θέση του Συνδέσμου μας που σας έχει διατυπωθεί σε όλους τους τόνους ήδη από το 2015, οπότε και σας ανατέθηκε το χαρτοφυλάκιο του Υπουργείου, είναι ότι **είμαστε ριζικά αντίθετοι στην παροχή ευρύτατης διακριτικής ευχέρειας στις αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς κατά τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής και ανάθεσης, που ως συνέπεια έχει την εμφάνιση φαινομένων**

αυθαιρεσιών, που πλήττουν καίρια τη διαφάνεια, το δημόσιο συμφέρον, τον ελεύθερο και υγιή ανταγωνισμό, κάτι που είναι ασύμβατο με το γράμμα και το πνεύμα των ενωσιακών Οδηγιών.

Με βάση τις εξελίξεις από την ψήφιση του Ν.4412/2016 και μετά φαίνεται ότι οι αναθέτουσες αρχές αποκτούν πλέον όλες σχεδόν τις αρμοδιότητες για τον καθορισμό των όρων διεξαγωγής ενός διαγωνισμού και για την εξειδίκευση των επιμέρους παραμέτρων του, με την παραχώρηση προς αυτές ευρύτατης διακριτικής ευχέρειας ως προς όλα σχεδόν τα κρίσιμα ζητήματα των διαδικασιών ανάθεσης. Θεωρητικώς, υπάρχουν, βεβαίως, ορισμένες «δικλίδες ασφαλείας» των προτύπων τευχών διακηρύξεων, των κανονιστικών πράξεων και των εγκυκλίων της κεντρικής διοίκησης και της εφαρμογής των αρκετά εξειδικευμένων πια γενικών αρχών της διαφάνειας, ίσης μεταχείρισης και προστασίας του πραγματικού ανταγωνισμού. Ωστόσο, ο γενικός κανόνας είναι ο ανωτέρω, γεγονός που αλλάζει ριζικά το τοπίο των διαδικασιών ανάθεσης των δημοσίων έργων, **με αποτέλεσμα την απομάκρυνση από διαφανείς και ξεκάθαρες διαδικασίες, την απομάκρυνση από τον στόχο της βέλτιστης αξιοποίησης των δημοσίων και των κοινοτικών πόρων.**

Η ελληνική εμπειρία έχει δείξει ότι **βασική προϋπόθεση** για την αποφυγή φαινομένων διαφθοράς, όπως αυτά που προκύπτουν όταν οι αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς έχουν την διακριτική ευχέρεια να καθορίζουν αυθαίρετα τα κριτήρια επιλογής και ανάθεσης, **είναι η αντικειμενικοποίηση του συστήματος ανάδειξης των ΑΧΠ** ώστε να μην υπάρχει καμία δυνατότητα συναλλαγής καθώς **και η λειτουργία κεντρικού συστήματος προ-αξιολόγησης και κατάταξης των εργοληπτικών επιχειρήσεων, όπως το ΜΕΕΠ, ως μοναδικής αξιόπιστης πηγής προσκαλούμενων εργοληπτικών επιχειρήσεων.**

Δυστυχώς, κύριε Υπουργέ, κανένα νέο και στα δύο αυτά πεδία δεν είναι ελπιδοφόρο για τους υγιώς λειτουργούντες επιχειρηματίες του κλάδου μας, γεγονός για το οποίο ο Σύνδεσμός σας ζητά, για μία ακόμη φορά, συνάντηση προκειμένου να λάβει απάντηση για το μέλλον του Κλάδου από υπεύθυνα χείλη.

Με τιμή,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΑΘΟΥΣΑΚΗΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

Συν.: Γνωμοδότηση Νομικού Συμβούλου ΣΑΤΕ κ. Στ. Σταμόπουλου